

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

**NAGOVOR PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE
OB SLOVESNEM PODPISU KOLEKTIVNIH POGODB DEJAVNOSTI IN POKLICEV
TER ANEKSOV H KOLEKTIVNIM POGODBAM DEJAVNOSTI IN POKLICEV V JAVNEM SEKTORJU**
Ljubljana, 11. junij 2008

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tudi jaz bi podpisal to, kar sta predgovornika povedala, ker se mi zdi, da je bilo bistvo povedano - tako da mi preostane kvečjemu še pogled nazaj v zgodovino. Spominjam se, da smo v prostoru nedaleč od tega, nekaj dvoran bolj levo, tam nekje sredi leta 1993, ko se je država - potem, ko je nova ustava veljala že kako leto in pol - odločala o nekih reformah od lokalne samouprave do pravosodja in tudi o reformi javne oziroma državne uprave, takrat prvič - vsaj, kar se jaz spomnim - odkar je Slovenija samostojna, spregovorili o potrebi, da Slovenija dobi tudi pregleden plačni sistem za državno upravo in celoten javni sektor. To je bilo pred 15 leti. Te razprave so se potem obnavljale dolgo časa ali pa vsake toliko časa. Ta projekt, ki ste ga danes zaključili, se je začel pred več kot šestimi leti, tako da je na nek način ta podpis oziroma so ti podpisi krona zelo dolgega in napornega procesa. Začetki ne segajo v začetek tega tisočletja, ampak v začetek zadnjega desetletja prejšnjega tisočletja ali pa stoletja.

Obstaja več razlogov oziroma je več razlogov, zaradi katerih je bila ta zgodba tako dolga. Kljub temu, da se zdi, da je nek pregleden sistem v plačnem sistemu v javnem sektorju v interesu vseh, da je to samo po sebi umevno, ni vedno tako. Kajti sistemi, ki so nepregledni, velikokrat ustvarijo močne interesne skupine, ki seveda branijo svojo pozicijo, znotraj nepreglednih sistemov - ne želijo, da se kdorkoli jasno in transparentno primerja. Seveda tudi tisti, ki je na koncu - in to je izvršilna oblast in vlada kot na koncu nek vrh izvršilne oblasti - odgovoren za cel sistem, ne želi vedno, da so stvari tako pregledne, da jih je vedno možno primerjati. Zdi se mi, da je bil to eden od ključnih razlogov, da se je toliko časa čakalo na ta zaključni korak in da so bila tudi ta pogajanja dolgo časa - vsaj ko gre za devetdeseta leta prejšnjega stoletja - vodena bolj zato, da se je o tem pogovarjalo in pogajalo.

Tistim, ki ste zadevo pripeljali do konca, gre za to tudi čestitka, da ste naredili tudi ta zadnji korak in da danes Slovenija ima nek pregleden plačni sistem za javni sektor za 160.000 ljudi, ki dobivajo plačilo za svoje delo iz javnih sredstev ali pa pretežno iz javnega denarja.

To je zelo velika stvar, čeprav je vedno možno diskutirati o tem, ali je sistem dokončno pravičen, ali ne. Šele potem, ko je sistem pregleden, je ta diskusija sploh realna. Jaz se ne bojim, da bo pogajalcem zmanjkalo dela. Tisti, ki ste se navadili na srečevanje in - kot sem prej dejal ministru - malo postali podobni eden drugemu v tem dialogu, boste imeli še veliko dela. Vendar bo to delo odslej imelo neko transparentno osnovo, kjer bo za vsak premik ali pa za vsako spremembo potrebno dati na mizo zelo tehtne in težke argumente. Ti argumenti bodo morali biti kot tehtni prepoznani tudi od vseh ostalih.

Na nek način je ta dogovor oziroma ta projekt, ki ste ga danes zaključili s temi podpisi posamičnih pogodb, trden tudi zaradi tega, ker je plod dolgotrajnega pogajanja in nekega soglasja, ki ga je zdaj možno nadgraditi z novimi rešitvami samo z novim soglasjem. Ta dogovor je - lahko bi rekli - primerjalno vzeto, toliko trden kot so dogovori znotraj Evropske unije, kjer včasih traja zelo veliko časa in je potrebnih veliko

let pogajanj, da se neka rešitev oblikuje in sprejme. Vendar je potem ta odločitev trdna tudi zaradi tega, ker je za njeno spremembo potrebno soglasje vseh.

Ta sistem, kakorkoli je pač naporen in dolgotrajen, ustvarja neke trdne, trajne podlage. Zaradi tega se je Evropska unija v petdesetih letih razvila do dosedanje stopnje in zaradi tega je tudi socialni dialog v Sloveniji napredoval do te stopnje, ko lahko rečemo, da z nekim dozorelim pristopom skupaj oblikujemo rešitve. Ta, ki ste jo oblikovali danes, je pomembna. Za sindikalno stran mislim, da je ta današnji dosežek oziroma ta skupen dosežek vsekakor 100% zmaga. Zaradi tega, ker, če kdo, potem tisti, ki se pogaja na strani delojemalcev, potrebuje pregleden sistem, ki krepi njegove argumente.

Tudi za vlado ali vlade, za izvršilno oblast kot nekega kolektivnega delodajalca za javni sektor, je ta dosežek pomemben za prihodnja desetletja, v katerih bomo spremljali drastično rast storitvenega sektorja - tudi rast storitev v javnem sektorju na različnih področjih. Na storitvenem področju lahko v naslednjih 20-ih letih pričakujemo nastanek novih poklicev, ki danes še nimajo niti imena. Pričakujemo porast nekaterih storitvenih dejavnosti - tudi v delu javnega sektorja, ki se danes šele nakazuje - in tudi odmiranje nekaterih poklicev, ker se pač svet dinamično spreminja. Vendar pa se bo ta sektor krepil v naslednjih 20-ih letih. Za umeščanje teh novih dejavnosti, novih poklicev, novih plačnih razredov, bo zelo dobrodošlo imeti neko podlago, nek trden sistem, ki omogoča primerjave. To bo še posebej dobrodošlo za delojemalsko oziroma sindikalno stran.

Za vlado to ne bo vedno dobrodošlo, ker bo pač bistveno lažje neke posamične, specifične rešitve sprejeti brez tega, da je to možno takoj primerjati s celotnim sistemom. Vendar je vlada s tem, ko je dala končno zeleno luč za dokončanje tega projekta, sprejela to obvezo in obvezo je sprejela na podlagi spoznanja, da je, kot sem dejal prej, socialni dialog v Sloveniji dozorel in da so ti današnji podpisi nek praktičen dokaz za to zrelost.

Kar se tiče stvari, ki so še ostale odprte, jih bo zdaj bistveno lažje reševati. Tudi vse tisto, kar bo sedaj na novo prihajalo na mizo, kot problemi, ki jih bo prinašal čas, bo lažje našlo soglasno rešitev. Tistim, ki ste vložili veliko truda v to, da smo prišli danes do te točke, se iskreno zahvaljujem - kolegu, ministru Virantu in njegovi ekipi. Ni šlo samo za običajno redno delo, šlo je za zelo intenzivne dodatne napore, za pripravljenost, za voljo, da se pride do rešitve, pa tudi za verjetje, za vero v samo rešitev. Kajti brez tega ni končnega cilja.

Pogajanja, o katerih sem prej govoril - včasih, so bila pogajanja zaradi pogajanj. Tokrat je šlo za resna pogajanja - za to, da se pride do cilja. Enaka zahvala gre tudi gospodu Hvalici in njegovi ekipi ter vsem, ki so že v prejšnjih fazah sodelovali v teh pogajanjih - ker so enako verjeli v to, da je rezultat potreben in so delali za to. Niso prihajali na sestanke zaradi pogajanj, ampak zato, da so se stvari pomikale naprej. Rezultat je tukaj pred nami. Je kompromis, tako kot so vsaka pogajanja. Predvsem kompromis - ne toliko, ko gre za razmerja med plačnimi razredi in dejavnostmi, ampak kompromis, ko gre za višino plačila. Torej, gre za kompromis med možnostmi, ki jih ima družba in potrebami. Jaz mislim, da je to dober kompromis.

Kolega Virant je prej dejal, da se ministru za finance roka na tem podpisu ni zatresla, verjetno zaradi tega, ker je že razpolagal s podatki o naši gospodarski rasti v letošnjem letu. Vsi so napovedovali drastično znižanje razvojnega tempa države. Slovensko gospodarstvo je dokazalo, da temu ni tako in gospodarska rast v Sloveniji v prvih treh mesecih letošnjega leta - za kar imamo podatke - je bila znatno višja od rasti v zadnjem četrtletju lanskega leta. To je rast na izjemno visoko podlago, ki jo je lani Slovenija dosegla v prvem trimesečju, ki je bila rekordna oziroma zgodovinska. Iz tega vidika je minister za finance vedel, da pač podpisuje nekaj, kar je realno, kar je dejansko nek prispevek k ravnotežju med delom in kapitalom v Sloveniji - tudi ko gre za javni sektor. Iz tega vidika, je ta dogovor javno finančno vzdržen.

Torej, še enkrat iskrene čestitke vsem, ki ste prispevali k temu, da je prišlo do tega koraka. Če ostanem nekje v okviru realnega besednjaka, ki mi je vedno ljub: Ne bom rekel, da je to dosežek tisočletja ali pa stoletja, zagotovo pa je to dosežek desetletja. Za to desetletje, za prvo desetletje v 21. stoletju, za Slovenijo, za slovenski javni sektor je to zagotovo eden od najpomembnejših korakov.